

Vuoden lapsuusteko 2018 -tunnustuspalkinto

(Julkaisuvapaa 7.5. klo 13.30)

Lapsuudentutkimuksen seura on myöntänyt Vuoden lapsuusteko 2018 -tunnustuspalkinnon **Salapoliiseille**. Salapoliisit ovat 6–10-vuotiaita lapsia, jotka osallistuvat lastensuojelun kehittämiseen. Salapoliisitoimintaa järjestää lastensuojelujärjestö Pesäpuu ry.

Toiminnan tavoitteena on lisätä lasten osallisuutta ja hyödyntää lasten kokemuksia lapsiystävällisempien palveluiden kehittämiseksi. Lasten osallistumien perustuu leikkiin ja muihin toiminnallisiin menetelmiin, joissa lapset auttavat satuhahmo Mäyrää tätä mietityttävissä kysymyksissä. Mäyrää auttaessaan lapset voivat tuoda esiin näkemyksiään muun muassa siitä, mitä on turvallinen arki ja lastensuojelu ja mitä voi tehdä, kun pelottaa. Samalla he auttavat aikuisia ymmärtämään, mikä heille on tärkeää.

Palkintolautakunta arvosti erityisesti sitä, että Salapoliisitoiminnassa kutsutaan kehittäjiksi ja asiantuntijoiksi 6–10-vuotiaat lapset. Tämä tuo esiin, että myös pienten lasten kokemukset ja käsitykset tulee, ja on mahdollista huomioida, kun tarkastellaan heidän arkensa vaikeita tilanteita. Toimintamalli kunnioittaa lapsen tapaa hahmottaa maailmaa mielikuvituksen ja leikin keinoin. Mäyrän kanssa on turvallista tutkia salapoliisin roolissa oman elämän haasteita toiminnallisesti ja etäännytetysti. Salapoliisityöskentely auttaa aikuista asettumaan lapsen kanssa tasavertaiseen ja kuuntelemaan vuorovaikutukseen tavalla, joka soveltuu niin isojen kuin pienten arjen ongelmien ratkomiseen. Lautakunta näkee toimintamallissa potentiaalia sen soveltamiseen myös lastensuojelua laajemmin erilaisissa kehittämistehtävissä.

Toiminnan kautta pienet lapset ovat mukana konkreettisesti lastensuojelun kehittämistyössä. Lapset ovat tuottaneet sisältöä esitteisiin ja julkaisuihin. Keskeisin näistä on lasten oma työkirja lastensuojelusta eli [Salapoliisi Mäyrän käsikirja](#). Ainutlaatuisen kirjasta tekee sen toteutustapa, jossa lapset osallistuivat paitsi kirjan ensimmäisen version suunnitteluun myös koekäyttäjinä sen jatkokehittämiseen. Lopullinen kirja tehtiin lapsilta saadun palautteen perusteella. Salapoliisitoimintaa järjestetään monissa lastensuojelujärjestöissä ja kunnissa ympäri Suomea. Lasten tuottaman tiedon pohjalta tehdään myös tutkimus- ja vaikuttamistyötä lasten osallisuuden lisäämiseksi.

Salapoliiseille luovutettiin palkinnoksi 5-vuotiaan taiteilija Fiona Lasasen keramiikkareliefi ”Norsu”, ja se on tehty Jyväskylän kuvataidekoulun oppilastyönä.

Neljättä kertaa jaettava Vuoden lapsuusteko -tunnustuspalkintoon tuli määräaikaan mennessä viisi ehdotusta. Palkittavasta päätti Lapsuudentutkimuksen seuran palkintolautakunta: väitöskirjatutkija Antti Kääriälä, tutkimuskoordinaattori Tarja Pääjoki, yliopistonlehtori Aino Ritala-Koskinen ja yliopistonlehtori Mari Vuorisalo.

Vuoden lapsuusteko 2018 -tunnustuspalkinto jaettiin VIII Lapsuudentutkimuksen päivien yhteydessä Jyväskylän yliopistolla 7.5.2018. Päivät järjestettiin kansainvälisenä konferenssina ja ne kokosivat yli 200 tutkijaa lähes 20 maasta pohtimaan lapsuutta ja lapsuuden tutkimuksen erilaisia teemoja erityisesti materiaalisuuden näkökulmasta. Konferenssin otsikkona oli [Childhood and Materiality](#).

Lapsuudentutkimuksen seura ry:n puheenjohtaja Elina Pekkarinen
Email: elina.pekkarinen at nuorisotutkimus.fi, Puhelin: 040 846 8624
Palkintolautakunnan yhteyshenkilö Aino Ritala-Koskinen
Email: aino.ritala-koskinen at uta.fi, Puhelin: 050 318 6200
<http://www.lapsuudentutkimus.fi>